Inspiratiesessie Buitenkunst Osdorpplein

woensdag 9 maart 2022, 19.00-20.00

Welkom en introductie

Marlies Boon, projectleider kunst in de openbare ruimte voor Osdorpplein, heet alle aanwezigen welkom en licht het programma van de avond toe. Er wordt heel veel ontwikkeld in stadscentrum Osdorpplein. Niet alleen komen er veel nieuwe gebouwen, we vinden het ook belangrijk dat het stadscentrum een fijne plek wordt. Een sfeervol gebied, waar mensen zich thuis voelen en graag verblijven.

Een vast deel van het budget van de gebiedsontwikkeling mogen we besteden aan kunst. Sommige bestaande kunstwerken, zoals de Hurkende Jongen, krijgen een nieuwe plek. Ook gaan we nieuwe kunstwerken plaatsen. Daar gaan we het tijdens deze bijeenkomst over hebben.

Er zijn verschillende plekken in stadscentrum Osdorpplein waar nieuwe kunst kan komen. We bedoelen daarmee niet alleen de straat 'Osdorpplein', maar ook het gebied eromheen. In het bijzonder gaan we het hebben over kunst langs de toekomstige Nieuwe Osdorpergracht. Dat is namelijk de eerste plek waar nieuwe kunstwerken komen. De Nieuwe Osdorpergracht moet nog gegraven worden. De kade is 14 meter breed, en daarop zien we ruimte is voor nieuwe kunstwerken. We denken aan drie tot zes kunstwerken met een sport en/of spelelement.

Op de kaart hieronder is te zien welk gebied we bedoelen met stadscentrum Osdorpplein. Ook is aangegeven waar de Nieuwe Osdorpergracht komt.

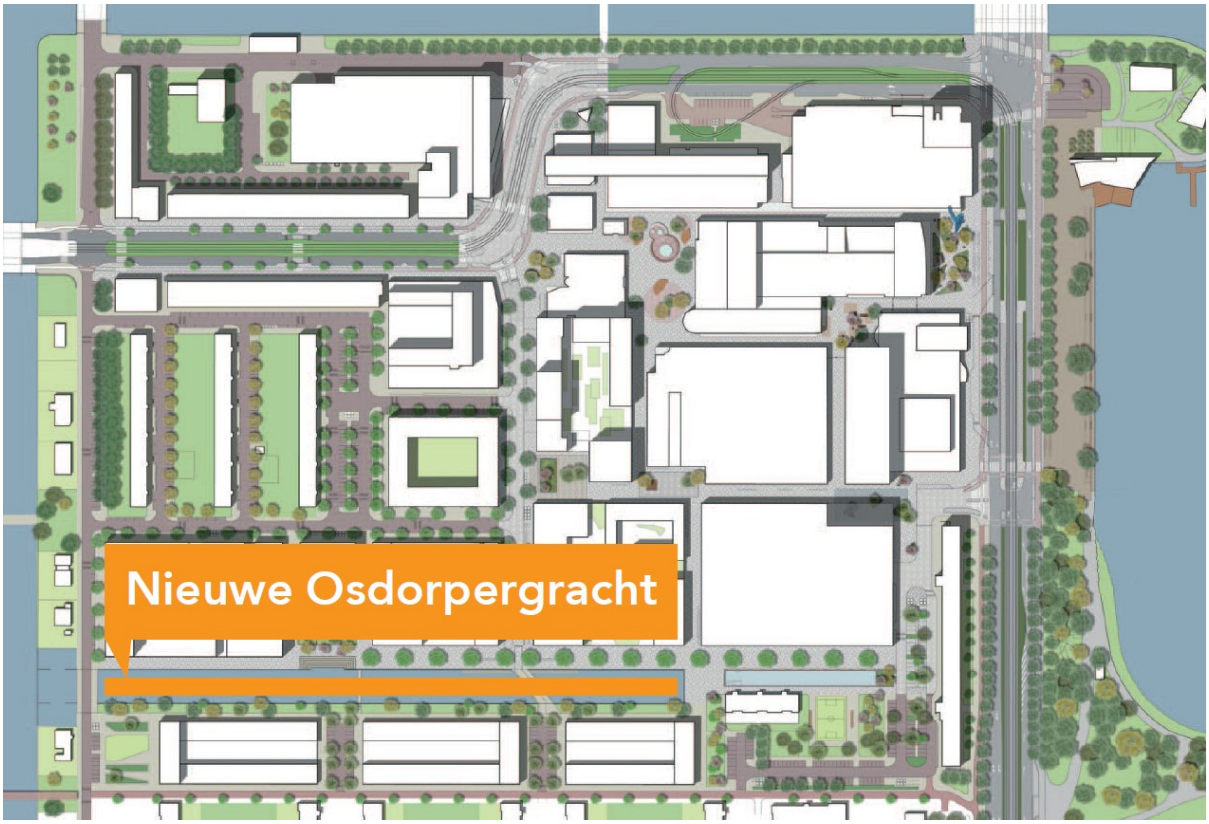

Toelichting proces keuze kunstenaars en kunstwerken
Kati Dijk, Omgevingsmanager voor Osdorpplein, legt uit hoe de komende maanden eruit zien. Dit is te zien in het schema hieronder.

Er worden verschillende partijen betrokken bij het proces: de omgeving, een speciaal daarvoor geselecteerde kunstcommissie, het Stadscuratorium en een team van de gemeente Amsterdam.

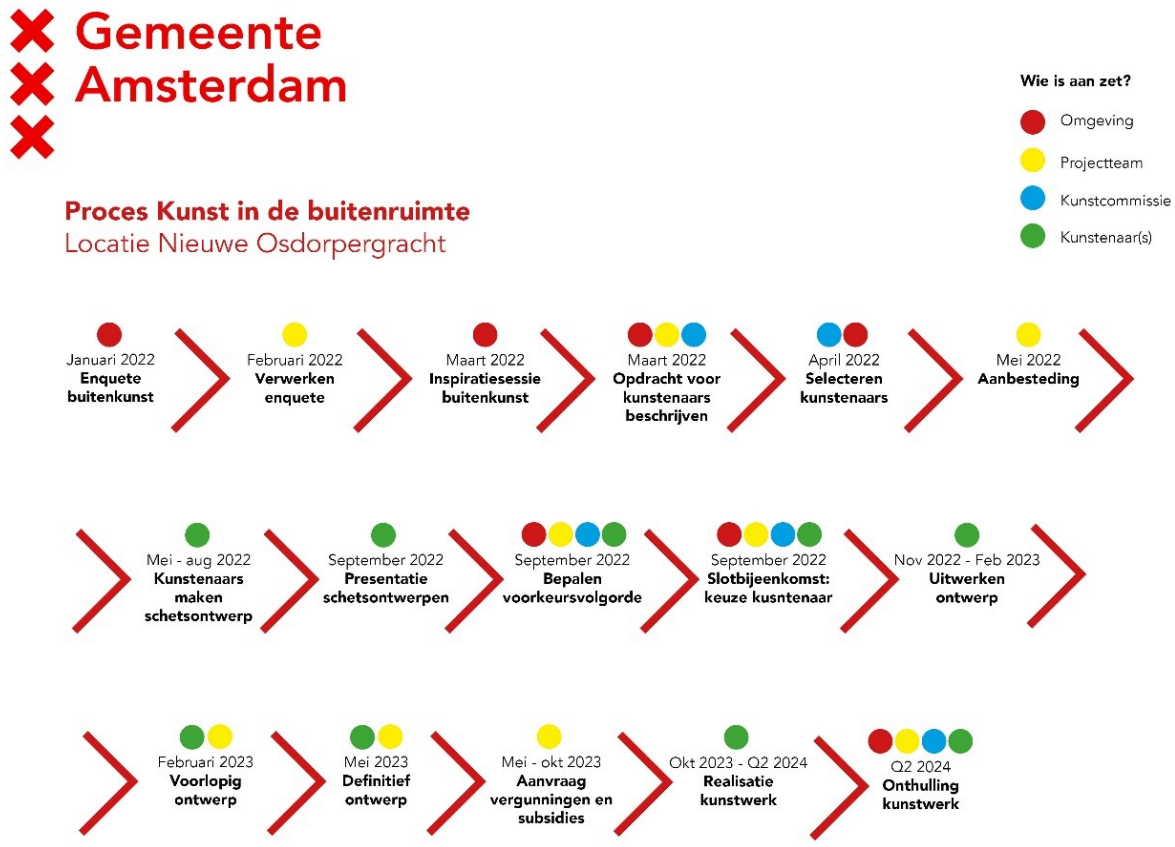

In januari 2022 hebben we een enquête over nieuwe buitenkunst voor stadscentrum Osdorpplein afgenomen onder buurbewoners. De komende maanden werken we toe naar de keuze van een kunstenaar en kunst-ontwerp voor kunstwerken aan de Nieuwe Osdorpergracht. De resultaten van de enquête nemen we daarin mee. We bewaren de resultaten van de enquête ook voor later, als we kunstplannen voor andere locaties in Osdorpplein gaan uitwerken.

Met de resultaten van de enquête hebben we een voorlopige opdrachtomschrijving gemaakt. Dat wordt de instructie voor kunstenaars om een ontwerp te gaan maken. Er staat op hoofdlijnen in waar de nieuwe kunstwerken aan moeten voldoen.

De kunstcommissie gaat eerst een lijst van ongeveer 15 kunstenaars maken. Deze kunstenaars gaan we aan de omgeving voorstellen. Dat doen we tijdens een volgende bijeenkomst in april. We kijken dan samen welke kunstenaars het beste passen bij de wensen van de omgeving. Deelnemers mogen de kunstenaars beoordelen op basis van een aantal criteria.

Vervolgens kiest de kunstcommissie op basis van deze input de vijf kunstenaars uit de lijst. Zij worden uitgenodigd om schetsontwerpen te maken. De beste schetsontwerpen leggen we voor aan de omgeving. Bewoners en geïnteresseerden kunnen dan stemmen op hun favoriete ontwerp.

Vraag: Wordt één kunstenaar gekozen voor alle kunstwerken aan de Nieuwe Osdorpergracht?
Dit moet inderdaad één kunstenaar zijn, of een kunstenaarscollectief.

Vraag: Hoe kan het dat de kunstenaars worden gekozen, voordat zij een schetsontwerp hebben gemaakt? Waar baseer je de keuze dan op?
Gonca Yalçıner, lid van de kunstcommissie, licht toe: op basis van de opdrachtomschrijving kijkt de kunstcommissie welke kunstenaars passen bij het gewenste profiel. We kijken naar de visie van de kunstenaars, hoe ze kijken naar sport- en spelelementen en of ze ervaring hebben met toegepaste kunst die past binnen een wijk. Ook kijken we naar eerder gemaakte kunstwerken.

Vraag: Hoe zit het met beginnende kunstenaars, die nog niet eerder kunstwerken hebben gemaakt? Maken zij een kans?
We kijken niet alleen naar kunstenaars die we al kennen. De kunstcommissie heeft een uitgebreid netwerk in de culturele sector en veel contacten met kunstorganisaties en liefhebbers in Nieuw-West. Daar doen we navraag naar geïnteresseerde kunstenaars. Ook roepen we de omgeving op om ideeën voor kunstenaars aan ons door te geven.

Wel zal de kunstcommissie beoordelen of de kunstenaar in staat is om drie tot vijf goede ontwerpen te maken én te realiseren, binnen een vastgestelde periode. Dat is best een uitdagende opdracht. Voor veel beginnende kunstenaars is dat misschien te moeilijk.

De kunstcommissie ziet dit als de start van een langdurig traject. We willen met geïnteresseerden uit de buurt en (beginnende) kunstenaars een betrokken groep vormen. Samen werken we uit welke kunst voor Osdorpplein is gewenst. Eerst voor de Nieuwe Osdorpergracht, maar later ook voor andere plekken in het stadscentrum. Kunstenaars die nu nog te weinig ervaring hebben, kunnen zo nuttige contacten opdoen en maken later in het proces mogelijk meer kans.

Resultaten enquête
Kati Dijk laat de resultaten van de enquête zien. Deze is 344 keer ingevuld. Alle resultaten worden binnenkort ook gepubliceerd op de website amsterdam.nl/kunstosdorpplein.

Vraag: Kwamen alle mensen die de enquête invulden uit Nieuw-West?
De enquête is vooral actief verspreid in stadcentrum Osdorpplein, maar ook in heel Nieuw-West. De meeste respondenten komen uit de directe omgeving of elders uit Osdorp.

De eerste vraag was wat het karakter van Osdorpplein is. Veel mensen vinden Osdorpplein saai en ongezellig, maar ook veel mensen vinden het juist gezellig. Deze resultaten worden door de aanwezigen herkend. Osdorpplein is zeker gezellig, maar mist ook uitstraling.

Dat is meteen de tweede vraag uit de enquête: wat wil men dat Osdorpplein uitstraalt? Meer groen kan helpen voor een warmere uitstraling. Maar ook meer klasse en meer eenheid in de (bouw)stijlen. De aanwezigen beamen dit.

De volgende vraag is welke thema's voor kunst kunnen bijdragen aan de gewenste uitstraling van Osdorpplein. In de enquête noemden veel mensen 'groen' en 'multicultureel' of 'diversiteit'. Maar hoe kan dat concreet naar voren komen in een kunstwerk? Aanwezigen hebben verschillende ideeën:

- Foto-exposities (zoals vaak aan de Sloterplas) zijn een mooi voorbeeld. Met echte verhalen van mensen uit de buurt, laten we zien hoe divers Osdorpplein is. En het is ook inclusief: je laat zien dat iedereen er mag zijn.
- Foto-exposities zijn ook een manier om actuele, maatschappelijke thema's onder de aandacht te brengen, zoals milieu of geaardheid. Zo gaan we met de tijd mee: Nieuw-West is tenslotte niet meer wat het 40 jaar geleden was.

- Interactieve kunstwerken zijn geschikt. Dat betekent dat je iets met het kunstwerk kan doen. Dat geeft mensen de ruimte om iets van zichzelf, hun eigen cultuur of identiteit te laten zien.
- Als je samen iets kan doen met een kunstwerk, draagt dat ook bij aan meer verbinding tussen buurtbewoners.
- Kunst kan ook in de vorm van groen: bijvoorbeeld hangende tuinen of moestuinen. Dat is ook interactief én kan je samen doen.
- Er moeten meer voorzieningen voor ouderen kommen. Osdorpplein is voor jong én oud: ook dat is diversiteit. Ouderen willen graag meer groen en bankjes. Dat kan ook een kunstwerk zijn. Bijvoorbeeld mooie banken met een mozaïek.

- Voor kunst aan de Nieuwe Osdorpergracht wil je ook dat het uitnodigend is. Er is nu nog niks op die plek waardoor je er graag wilt zijn. Je loopt er langs, maar je wordt niet geprikkeld om er meer tijd door te brengen. Een goed kunstwerk heeft die functie.

Opdrachtomschrijving
De voorlopige opdrachtomschrijving wordt gedeeld. Aanwezigen herkennen zich hierin.

De kunstwerken ...:

1 ...hebben artistieke kwaliteit.
2 ...maken nieuwsgiering en overtuigen als toevoeging.
3 ...hebben sport- en spelfuncties en nodigen uit tot actief gebruik.
4 ...zijn aantrekkelijk en relevant voor uiteenlopende doelgroepen (kinderen, jongeren, volwassenen, gezinnen, sporters, bewoners, bezoekers Osdorpplein, passanten et cetera), dragen bij aan interactie en ontmoeting.
5 ...leveren een bijdrage aan de kwaliteit en identiteit van de openbare ruimte.
6 ...zijn inclusief en dragen bij aan een interculturele openbare ruimte.
7 ...zijn afgestemd met en op de omgeving, maatschappelijk, sociaal, ruimtelijk en landschappelijk. (wat niet wil zeggen dat het werk naadloos op de fysieke omgeving hoeft aan te sluiten. Als de kunstwerken opvallen door de stijl, vormentaal, boodschap en/of kleurstelling kan dat bijdragen aan de beleving en identiteit van het gebied.)
8 ...bestaan uit een serie van meerdere: minimaal 3, maximaal 6 kunstwerken over de kade en vormen een verbinding tussen Stadspark Osdorp en het Sloterpark.
9 ...staan in de traditie van Aldo van Eyck's speelplekken. Van Eyck maakte de rol van spel en spelen een integraal onderdeel van het AUP in Nieuw-west. Het is een pré als de kunstwerken op de een of andere manier daarmee een relatie legt.
10 ...hebben een duurzaam karakter.

Overige vragen
Vraag: Hoe gaan jullie zorgen dat de kunstwerken de hele buurt ten goede komen en niet alleen de Nieuwe Osdorpergracht verfraaien?
De kade langs de Nieuwe Osdorpergracht wordt fraai ingericht met veel groen en bankjes. Zodat niet alleen direct omwonenden, maar ook andere bewoners en bezoekers van het stadscentrum worden uitgenodigd om hier te ontspannen. Het is de bedoeling dat de kunst voor iedereen is. Door de kunstwerken samen met buurtbewoner uit te kiezen, hopen we ook dat ze herkenbaar en verbindend werken voor de hele buurt.

Vraag: Hoeveel geld is beschikbaar voor de kunstwerken?
Dat kunnen we nog niet zeggen. Er zal voldoende budget zijn om goede werken te realiseren.

Afsluiting

Kati Dijk bedankt alle aanwezigen voor hun tijd en aandacht. Allen worden uitgenodigd eventuele ideeën of vragen die nog niet zijn besproken per e-mail naar ons te sturen, via project.osdorpplein@amsterdam.nl. We hopen iedereen weer te zien tijdens de volgende bijeenkomst in april.